

Rok 19. Przedpłata w Poznaniu: Kwartalnie 1,20 M., z odnosz. do domu 1,45 M., miesięcz. 40 f. z odnoszeniem 50 f. WIELKOPOLANIN wychodzi codziennie REDAKCYA: Wielkie Garbary nr. 50.

Poznań, piątek 15 listopada 1901.

Telefon Ekspedycyi: 1013.

Prze dpłata na pocztach: Kwartalnie 1,20 Mk., z odnoszeniem 1,62 Mk. INSERATY od wiersza drobnego 25 fen. REKOPISOW się nie zwraca. EKSPEDYCYA: ulica Wodna nr. 15.

Nr. 263.

O wyroku

sądu poznańskiego w sprawie akademików rozpisuje się cały szereg pism niemieckich i to dziwnie jednomyślnie.

Wszystkie te pisma — naturalnie hakatystyczne — stwierdzają, że osądzono w tym procesie nietylko dążności akademików, ale skazując akademików, wydano też równocześnie wyrok na całe dążności wielkopolskie.

Smutnem byłoby, gdyby sąd poznański miał dla tego skazać akademików, aby tym sposobem wydać wyrok potępienia na dążności wielkopolskie.

Smutnem to jest, a jednak taki wniosek można wyciągnąć z głosów pism hakatystycznych. Pisma te zatem posądzają sąd poznański, że nie wydawał wyroku według przedłożonego materyału, lecz chciał za pomocą wyroku zamanifestować przeciwko dążnościom wielkopolskim.

Wątpliwem jest, czy sąd poznański wdzięcznym będzie niepowołanym interpreratorom za takie tłomaczenie wyroku.

Jedno z tych pism twierdzi dalej, że proces akademików otworzy Niemcom oczy na to, co się w umyśle Polaków dzieje, a mianowicie wyjaśni im, że nie winą jest hakatystów obecne zaostrzenie się stosunków. Co do dziejów hakatyzmu — łatwo je określić.

Hakatyzm wyrósł 1) z opozycyi Bismarcka przeciwko pruskiemu rządowi, który przez pewien czas okazywał się względniejszym dla Polaków, ponieważ ich potrzebował, 2) wyrósł z kwestyi chleba. Hakatyści obawiali się, że przy względniejszych dla Polaków prądach ta i owa korzyść materyalna, ten i ów urząd dostanie się Polakom.

Ztąd powstała złość największa!

I to są rzeczywiste źródła hakatyzmu.

Widać to zresztą z całego działania hakatyzmu!

Przecież hakatyści głównie starają się nam odebrać wszystkie źródła dochodu, zazdrosnem okiem patrzą na każdego Polaka zajmującego stanowisko lub mającego dochody, zależne od rządu.

Są to rzeczy znane aż nadto dobrze, aby o nich było trzeba obszerniej się rozpisywać.

A teraz co do akademików samych? Czyjaż wina, że doszło do takiego procesu?

Od czasu założenia uniwersytetów istnieją Towarzystwa i Związki akademickie. Tym Związkom i Towarzystwom akademickim zawdzięczają Niemcy sami w epoce przełomowej bardzo wiele.

Te związki akademickie wychowały Niemcom pokolenie, którym ci Niemcy zawdzięczają dziś konstytucyą.

Młodzież akademicka wolna od rygoru szkolnego ma przed sobą dwie drogi: albo spędza czas wolny po za studyami na rozrywkach, podkopujących siły fizyczne i umysłowe, albo też wiedziona szlachetniejszemi porywami spędza czas wolny na rozprawach naukowych, politycznych i społecznych.

Do jednego i drugiego daje sposobność Towarzystwo.

Niemiecka młodzież, za którą rząd i walka z życiem i przygotowuje się do niego w Tow. i na zebraniach, poświęconych roztrząsaniu rozmaitych zagadnień.

Jest więc wielką krzywdą dla tej młodzieży, że zakazano im łączenia się w takie Towarzystwa.

I ta niewzględność zmusiła młodzież naszą, że taiła się z tem, co dawniej było dozwolonem i co znanem było policyi.

Jest to tylko naturalny wynik nieuzasadnionego niczem zakazu.

A więc cały ten proces jest także tylko wynikiem systemu wprowadzonego przez Hakatystów, proces zatem nie był oskarżeniem akademików, ani też dążności wielkopolskich, lecz był wyraźnym wyrokiem na cały Hakatyzm, boć wykazał, że jesteśmy zmuszeni szukać co raz nowych dróg i sposobów, aby zapobiegać materyalnemu i umysłowemu zubożeniu, które to zubożenie jest ostatecznym celem Hakatyzmu.

Owe zakazy, przepisy ograniczające, ustawy wyjątkowe, rozwiązywania Tow., śledzenia, szpiegowania wypływają z poręki Hakatyzmu i zmuszają nas do obrony, budzą w nas ducha opozycyi, budzą w nas ducha nienawiści do instytucyi popierających Hakatyzm.

Pod tym coraz większym uciskiem szukamy drogi do powietrza, światła, swobody słowa, ćwiczenia myśli — szukamy tego wszystkiego choćby w ukryciu, kiedy nam Hakatyzm zamyka drogę do czynienia tego jawnie.

Słowem pokazuje się, że cała działalność Hakatystów państwu wychodzi na szkodę, ponieważ zmusza nas do skrytości, zmusza nas do tajenia tego, co dawniej było otwartem i jawnem.

Jest to wszystko jasnem i zrozumiałem — Hakatyści tego jednak nie potrafią objąć swym ograniczonym rozumem.

Prawdomowność „Geselligera".

Przebieg procesu poznańskiego przeciwko akademikom Polakom był, jak to mówią po niemiecku: „gefundenes Fressen" dla polakożerczego pisma grudziądzkiego. Rozpisywał się o nim „Geselliger" z lubością, roztrąbiając do ucha hakatystycznych landsmannów wszystko to, co jakkolwiek niekorzystnie podziałać by mogło na wynik procesu, ale milczał, jak ryba, o tem, co który z obrońców zauważył na korzyść swego klienta.

Aby dać dowód jego „prawdomowności" podajemy ten szczegół z przebiegu procesu, w którym obrońca, mecenas Seyda prosi o stwierdzenie, czy któremu z oskarżonych znane są szykany studentów niemieckich, lub władz akademickich, które spowodowały studentów Polaków do usuwania się od zebrań wspólnych z akademikami niemieckimi.

„Geselliger" o tem pisze bardzo krótko i zamieszcza tylko ustęp taki: Na uzasadnienie tej uchwały Polaków oświadcza obałamucony Karas, że polscy akademicy dla tego się usuwali ponieważ korporacye studentów niemieckich liczny brały udział w usiłowaniach Ostmarkenvereinu — i basta! ani słowa dalej!

Z tego każdy łatwowierny landsmann gotów wynieść wniosek, że studenci polscy to banda zuchwalców niezgodnych!

zebraniach akademickich tych Polaków, którzy na nie przybywali. Użalań tych podaliśmy w numerze poprzednim cały trzeci łam na pierwszej stronie. Ponawiamy tylko kilka drastyczniejszych, i tak: „Polacy są tylko na to, aby płacili podatki, służyli we wojsku, a stulali pyski." W Lipsku podpisał się student Hellman na czarnej tablicy, na ktorej powyżej zakazywał w obrębie anatomii mówić po polsku. — Na innem zebraniu padły wyrazy: „Kto mówi po polsku, jest psem!" A najdrastyczniejszy dowód „tolerancyi" niemieckiej dał dał pewien profesor, który zakazał podobno palić pierosy orzeczeniem: „den polnischen Gestank kann ich nicht leiden!" ale smród niemiecki znosił przytem cierpliwie.

„Geselliger" może zresztą miał w tym rązie delikatne poczucie, że zamilczeć wolał o bezprzykładnej brutalności akademików niemieckich — idąc może za sensem przysłowia francuskiego, które każe brudy prać we własnej rodzinie.

---

* **W sprawie udzielania pożyczek Spółkom** ze strony komunalnych kasz oszczędności wydał minister spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrami skarbu, rolnictwa i handlu okólnik, w którym przepisuje:

Komunalne kasy oszczędności mogą, udzielać pożyczek Spółkom z nieograniczoną poręką, jednakże z wyjątkiem Spółek kredytowych, a zatem tylko Spółkom produktywnym.

Pożyczki można udzielić, gdy Spółka, szukająca kredytu, da specyalną gwarancyą. Jako taką można przyjąć przekazanie jako fant zapasów towarowych tylko za zezwoleniem prezesa rejencyi.

Bez dania specyalnej gwarancyi można udzielić pożyczki tylko w następujących warunkach:

A. Pożyczka dla Spółek z nieograniczoną poręką może wynosić najwięcej 10 procent ogólnego majątku wszystkich członków odnośnej Spółki. Ogólny majątek członków Spółki należy stwierdzić w ten sposób, że Spółka przedłoży poświadczenie, iż jest zapisana w sądzie, oraz liczbę zapisanych sądownie członków i spis tychże, przez zarząd wygotowany, oprócz tego przewodniczący komisyi podatkowej poda kwotę ogólną podatku do chodowego i podatku dodatkowego (Ergänzungssteuer), płaconą przez członków Spółki, po nazwisku wymienionych. Ministra skarbu w tym celu poproszono, aby polecił przewodniczącym komisyi podatkowych, — iżby uwzględniali odnośnie

Co do tego, w jaki sposób należy udzielać odnośnych wiadomości centralnej kasie Spółek, wydano szczegółowe przepisy. Zarządy komunalnych kas oszczędności będą mogły prawdopodobnie wielokrotnie informacyą, jaką ma dać przewodniczący komisyi podatkowej, wyjąć same z akt komunalnych, n. p. ze spisów podatkowych.

Bez szczegółowych dochodzeń można przyjąć za pewne najwięcej 300 marek jako kwotę gwarancyjną każdego członka.

Oprócz tego bez specyalnej gwarancyi można udzielać pożyczki. Spółkom

dności, albo Spółkom w sąsiednim powiecie można udzielać pożyczki;

2) i to tylko wtenczas, gdy ustawy kasy oszczędności pozwalają na udzielanie pożyczek Spółkom.

wnioski zarządów kas oszczędności, jak to czynią dla centralnej kasy Spółek.

B. Pożyczka dla Spółek z ograniczoną poręką może wynosić najwięcej 75 procent ogólnej kwoty gwarancyjnej każdego członka nie można przyjąć w obrachunku wyższej, jak tylko wynoszącą najwięcej 10 procent jego majątku. Zdolność zapłacenia kwoty gwarancyjnej ze strony poszczególnych członków winny zarządy kas oszczędności sumiennie i szczegółowo badać, oraz trwale obserwować. W celu dania podstawy kredytowej winna Spółka przedłożyć poświadczenie, że jest zapisana w sądzie, oraz liczbę członków i ich udziałów, tudzież ich kwoty gwarancyjne i spis członków, wygotowany przez zarząd, oprócz tego, za piśmiennem pozwoleniem członków, poświadczenie przewodniczącego komisyi podatkowej, że majątek członków, wedle którego obrachowano podatek dodatkowy (Ergänzungssteuer) wynosi przynajmniej dziesięcioraką kwotę przejętej przez nich gwarancyi.

3) Spółka winna się zobowiązać do przedkładania kasie corocznie bilansu, ewentualnego sprawozdania o rewizyi, spisu członków z wymienieniem po nazwisku tych, którzy w ciągu roku wstąpili, i tych, którzy wystąpili.

4) Pożyczki udzielać można tylko na odpłatę amortyzacyjną; wedle tego, jakie Spółka ma zasoby. Na cele ekonomiczne, winien być wyznaczony krótszy lub dłuższy czas amortyzacyi.

5) Zarząd kasy oszczędności musi sobie zawsze zastrzedz prawo wypowiedzenia pożyczki, najdłużej półrocznego, chociaż jest umowiona amortyzacya.

6) Spółki, poszukujące kredytu, winny należeć do związku rewizyjnego.

7) Ogólna kwota pożyczek, mających się udzielać bez specyalnej gwarancyi, nie powinna przewyższać 10 procent wpłaconych oszczędności.

8) Jeżeli kasa oszczędności udzieli pożyczki, bez przekazania hipoteki, fantu, albo dania jakiej specyalnej gwarancyi, Spółce, która przez jaką kasę związkową należy do pruskiej centralnej kasy Spółek, wtenczas dyrekcyi tejże kasy należy o tem donieść i poddać kwotę udzielonej pożyczki.

Zarząd kas oszczędności powinien przynajmniej co trzy lata szczegółowo zbadać stosunki majątkowe Spółki.

„Kurj. Pozn."

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Rada rzeszy zakończyła już obrady nad ustawą cłową. — Obecnie przystąpiono do druku ustawy, aby odbitki można droręczyć członkom parlamentu przed tegoż zwłaniem.

— Ambasador niemiecki w Londynie, hr. Hatzfeldt, ustąpił z swego stanowiska. Miejsce jego zajmie hr. Wolff-Metternich.

Wojna Anglo-Transwaalska.

który z Krügerem się naradzał, że o pokoju nie może być mowy dopóty, dopóty Anglia nie uzna niezależności rzeczypospolitych boerskich. Mowy też niema o tem, aby burowie zgodzili się na odstąpienie Anglikom złotych pól.

— Londyn, 13 listopada. Wykazy urzędowe strat angielskich przytaczają różne miejscowości, w których odbyły się mniejsze potyczki. I tak pod Tigerskloof padło 6 b. m. trzech Anglików, ranni 1 oficer i 2 szeregowcy; 11 pojmali Burzy w niewolę. Tegoż dnia była potyczka pod Wilcumore, gdzie ranieni ciężko pułkownik Doran i dwaj szeregowcy. Dnia 31 października padło pod Borendam 3 Anglików, raniono 6.

— Middelburg, 13 listopada. Biuro Reutera donosi, że wódz Burów Fouche zniszczył na małej przestrzeni tor kolejowy pomiędzy Aliwal North i Burgersdorp.

Galicya. Lwów, 12 października. „Hałyczanin“ donosi, jako o rzeczy pewnej, że odbyło się porozumienie między prezydentem Koerberem, ministrem oświaty Hartlem a namiestnikiem Pinińskim, i że na tej podstawie już w przyszłym roku otwarte będzie gimnazyum ruskie w Stanisławowie. Otwarto tutaj w Wydziale krajowym piąty kurs praktyczny nauki dla funkcyonaryuszów Spółek oszczędności. Wpisywać się można do 20 b. m.

Austrya. Wiedeń, 12-go listopada. Ku wielkiej radości pism niemieckich wygłosił socyalista Daszyński piorunującą mowę przeciwko szlachcie galicyjskiej.

Hiszpania. Barcelona, 13 listopada. W Barcelonie trwają niepokoje dalej, obecnie studenci wszczęli rozruchy. — Stan oblężenia ma być niebawem ogłoszony.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 14 listopada.

Uczmy dzieci pisać i czytać po polsku.

* Na biedną chorą wdowę złożył: Pawlak z Środki 1 mrk — Razem 37,70 marek.

* Na »Chleb św. Antoniego« od N. N. z Dob. 4,25 mrk. — Razem 6,25 mk.

* Z teatru. Dzisiejszą nowość gorąco zalecamy uwadze publiczności; jest to nader wesoła operetka, przepełniona numerami śpiewnemi oraz tańcami. Z tytułu wynika, że w »Załodze okrętowej rzecz dzieje się pomiędzy marynarzami, wesołym narodem, jak wiadomo. Główne role spoczywają w rękach pp. Dzierżanowskiej, Solnickiego i Berskiego. W dodatku ukaże się »Niewierna,« komedya Roberta Bracco. — W sobotę po raz pierwszy głośna sztuka H. Ibsena »Hedda Gabler« Na przedstawieniu Ibsenowskiego utworu zbraknie chyba miejsca w teatrze. Cała bowiem inteligencya zechce zapewne poznać sztukę tę na scenie naszej. — W niedzielę po południu o 3 godz. »Pracownice igły« Z. Przybylskiego po raz ostatni w sezonie bieżącym. Ceny do połdwy zniżone. — Wieczorem po raz drugi: »Załoga okrętu,« operetka komiczna Zeytza i »Bieluchna« (Blanchette) sztuka M. Brieuxa, dotąd w niedzielę nie przedstawiona, a bardzo zajmująca i ciekawa.

* Poznań. (Urząd stanu cywilnego, dnia 13 listopada r. b.) Zapowiedzi: Mularz A. Talarczyk z K. Schulz. — Śluby: Cygarnik H. Kortz z J. Luberską ur. Płonczyńską. Ślifierz w marmurze Ł. Potrawiak z J. Jeczmyszek Insp. gosp. E. Steinke z B. Klink. — Urodziny: Syna: Robotnik S. Trocha. Czel. mul. J. Świderski. Robotnik M. Kiełpiński. Ekonom A. Gerstenkorn. Malarz H. Friedenreich. Woźny poczt. M. Dutkiewicz. Niez. S. — Umarli: S. Kalinowski 1 rok. T. Manczyński 1 rok. St. Konieczyńska 7 mies. T. Marcinkowska ur. Gendziorowska 37 lat.

* Poznań, dnia 12 listopada rb. Na porządku obrad wczorajszego zebrania Towarzystwa Młodych Przemysłowców była kwestya związku, czy Towarzystwo ma przystąpić do Związku czy nie. Zarządowi polecono na przedostatniem zebraniu, ażeby się w tej sprawie rozpatrzył i przedłożył Towarzystwu swą propozycyą, co też wczoraj nastąstąpiło Ubolewać należy, że w tak ważnej sprawie zdobył się zarząd tylko na podobną uchwałę: ażeby na razie do związku nie przystępować. Nie uważał nawet za potrzebne, ponieważ dla niego sprawa była jasną, ażeby uchwałę swą umotywować i uczynił to dopiero na wyraźne żądanie jednego z członków. Oświadczył, że jest przeciwny związkowi dla tego, ponieważ Towarzystwo za swoje pieniądze nie miałoby ze związku prawie żadnych korzyści. Ten powód nie powinien być miarodawczym. Chodzi o wzmocnienie związku, aby mógł z większą korzyścią działać dla ogółu, a korzyść ogółu powinne być miarodawczą dla nas. W obszernej i nadzwyczaj ożywionej przeszło godzinnej dyskusyi, która się nad tą sprawą wywiązała, zabierali głos z łona członków pp.: Zabłocki Jan, Grajkowski, Krause, Seydlitz, Wolniewicz, Filipowicz, Grunowski i St. Chociszewski. Wszyscy wymienieni z wyjątkiem ostatniego, który przeciwny był związkowi, przemawiając rzeczowo i w gorących słowach za związkiem, wykazywali, że Towarzystwu nie powinno chwilowo chodzić o zyski dla siebie. Sprawa związku, jest sprawą ogółu, dla dobra którego każdy, kto obowiązek swój należycie pojmuje, co tylko może uczynić, powinien. Ofiara zaś na ten cel jest tak minimalną, (składka do związku wynosi 50 fen. rocznie), że przy dobrych chęciach każdy ją złożyć może. Jeżeli zaś składkę tę koniecznie płacićby miała kasa Towarzystwa, a byłby to wydatek 230 marek rocznie, to na ten krok powinniśmy się w każdym razie zdobyć, zważywszy, że przyniesie on pomoc moralną i w części może materyalną innym Towarzystwom, mniej uposażonym od naszego. Wszyscy mówcy, przemawiający za sprawą związku sądzili, że zdanie ich zwycięży. Jakież było więc ich rozczarowanie, gdy głosowanie wykazało, że 17 tylko członków było za związkiem, 26 przeciw, kilkunastu zaś członkom zabrakło odwagi do głosowania. — Zarząd, z wyjątkiem dwóch członków, stał niezachwianie na swem stanowisku. Nie ulega wątpliwości, że gdyby zarząd zdrowo zapatrując się na sprawę związku był oświadczył się za związkiem, Towarz. byłoby do związku przystąpiło. Wina spada więc w wielkiej części na zarząd. Charakterystycznem i wiele mówiącem było wystąpienie prezesa p. Witkowskiego krótko przed głosowaniem. Wyraził on swą radość z tego powodu, że choć tylko jeden członek przemawiał w myśl zarządu, to był nim jednak człowiek znany ze swych zasług nietylko w Poznaniu, ale i w Księstwie i którego zdanie dla niego (prezesa) jest miarodawczem. Taki jest obrazek wczorajszego zebrania. Inicyatorom niniejszego sprawozdania chodziło o to, ażeby przez publiczne zakomunikowanie tego, co zaszło, przebudzić członków z omdlenia i wprowadzić ich na nowe tory. Być może, że w ten sposób naprawi się wkrótce złe, które popełniono.

Grono »zawiązkowców«

Tow. Młod. Przemysłowców w Poznaniu.

* Poznań. Wielkiej nieprzyjemności w podróży doznały dwie kobieciny, żony robotników. Obydwie wyjechały z Poznania z dziećmi. Każda z nich miała ich pięcioro. Jedna jechała do Berlina, druga do Szczecina do mężów, którzy tam byli na robocie. Na stacyi w Krzyżu musiały się rozłączyć, bo stąd w inną jechały stronę. Przy pożegnaniu zapomniała każda z nich zabrać dwoje dzieci. Matki odjechały, a 4 dzieci zostało na dworcu. Po wyjeździe spostrzegły, że wszystkich dzieci nie zabrały, i były zmuszone na następnych stacyach wysiąść i zatelegrafować, aby im dzieci następnym pociągiem z Krzyża przysłano. — Tak też uczyniono i wysłano dwoje dzieci w kierunku Berlina i dwoje ku Szczecinowi. Dzieci jednak pomylono i każda matka odebrała dzieci drugiej. Teraz nie pozostało nic innego, jak dzieci wysłać znów z powrotem do Krzyża i dopiero potem następnym pociągiem matkom ich dzieci właściwe przysłać.

* Poznań. Wielki brak miłosierdzia okazała wczoraj Publiczność na ulicy Berlińskiej. Stała tam zmizerowana kobiecina, żona robotnika, będąca bez przytułku i prosiła przechodniów, aby się który zmiłował i obmyślił jej utrzymanie dla 1 i pół rocznego dziecka, którego ona wyżywić nie może. Wielka liczba przechodniów, przeważnie z klas wyższych, zamiast ofiarować, choćby mały datek ofiarny tej ubogiej, przedrwiwała ją niestosownemi żarcikami. Dopiero policyant przybył i kobietę wziął ze sobą. Kto przeważnie drwił z tej ubogiej, łatwo się domyślić.

* Odezwa do Kolegów Ogrodników. Wiadomo kolegom, że już kilkakrotnie zachęcaliśmy się wzajemnie po pismach do założenia Tow. Ogrodników. Wzywam zatem kolegów ogrodników, aby stawili się w niedzielę, dn. 17 listopada o godz. 12 w południe w Domu Katolickim, przy św. Marcinie, celem założenia polskiego Towarzystwa ogrodniczego. — Proszę o jak najliczniejsze przybycie. I. S. z Z.

* Polowanie na zające w obwodzie król. rejencyi poznańskiej kończy się dnia 18 stycznia 1902.

* Pan Adam Hulewicz. radzca ziemstwa, członek wydziału powiatowego itd., obchodzi w tym roku 200 rocznicę przynależności Młodziejowic, wsi dziedzicznej, do swej rodziny.

* Dla wydalonych abituryentów złożono do 10 bm. na ręce p. dr. Brejskiego w Toruniu 7481,34 mk.

* Spławie pod Poznaniem. X. Podkomorski, wikaryusz przy kościele św. Marcina, uzyska prezentę na probostwo spławskie.

* Wychodźtwo Polaków za morze. «Wiarus Polski« pisze: Nowa fala emigracyi za morskiej pochłonęła w drugim kwartale znowu znaczę liczbę wychodźców polskich. Przez Antwerpią przejechało w ogólnej liczbie 11871 osób, 4598 Polaków, w połowie z Królestwa Polskiego, w połowie z Austryi pochodzących. Opiekował się nimi ksiądz Czajkowski. Tyleż prawie przejechało na Bremenę i Hamburg, zaś na Roterdam emigrowało 9345 przeważnie Polaków, któremi opiekował się X. Wolszlegier. Towarzystwo św. Rafała opiekujące się wychodźsami, chociaż niemieckie, utrzymuje w tych miastach portowych dla wychodźców księży polskich. Więc ważną jest rzeczą, aby wychodźcy, skoro ich już powstrzymywać nie można, wiedzieli o tem i korzystać mogli z tej opieki.

* Proces w sprawie wrzesińskiej rozpoczął się dziś przed izbą karną w Gnieźnie i potrwa prawdopodobnie trzy dni. Kilku posłów naszych wybiera się do Gniezna, aby przysłuchać się rozprawom.

* Żnin. Na odbudowanie wieży kościoła parafialnego w Żninie, słynnego cudownemi obrazami Pana Jezusa Cierpiącego i Matki Boskiej Gąsawwskiej, złożyli w dalszym ciągu: Barbara Pieterek z Juńcewa 2,40 mrk., Wiktorya Koczorowska z Kwasut 3 mk., Stanisław Smękalski z Żnina 1, Maryanna Grabara z Królestwa 2, Maryanna Szydłowska z Rydlewa 4, Z polubowego procesu w Łopiennie 3 marki. Za pośrednictwem p. A. J. rodaczki Żnińskiej, złożyły z Poznania następujące osoby: E. Rypińska, J. Wilhems, E. Sichowska, E Westfal po 10 fen., L. Engler. M. Czajka, I. S po 20 fen., K. Walkowiak 25 fen., Neumann, M. Wełna po 30 fen., H. Kaźmierczak, M. Kaczmarek, Chuda, M. Chorencki po 50 fen., F. Szymendera 65 fenyg., W. Kaźmierczak, M. Palczewska, P. Czerniak K. Figas, K. Bączyk, H. Szymańska, A. Bocian. J. Buchwald, A Michalski, W Łoza po 1 mk., Stasia, W. Häusler po 2 mk., W. Kaczmarek 2.50 mrk., K. Mizerska 2,85 mk., J. Dembiński 3 mk., N. N. 3,20 mk. Serdeczne »Bóg zapłać!« O dalsze chociażby najmniejsze datki, także w znaczkach pocztowych, uprasza X. Jasiński, administrator.

* Buk. Pierwsze miejsce nauczyciela we Wojnowicach jest od 1 czerwca rb. nieobsadzone. W zeszłym tygodniu przybył do tamtejszego gościnnego Nieczkowskiego młody człowiek i przedstawił się jako nowy nauczyciel. Pozostał tu cztery dni, jadł i pił na kredyt, a wreszcie oświadczył w niedzielę, że musi się udać do Grodziska, aby się przedstawić inspektorowi szkólnemu. Nim jednakowoż odszedł, pożyczył jeszcze u gościnnego 20 marek, a po odejściu jego wykazało się, że od córki gościnnego pożyczył 5 marek. Był to widocznie jakiś oszust, gdyż o obsadzeniu wakującej posady w Wojnowicach nikt jeszcze nic nie wie.

* Bydgoszcz. Przygotowania do budowy Vereinshausu dzieją się skwapliwie. Pruskim patryotyzmem ożywieni obywatele spodziewając się, że rząd da znaczną subwencyą, ofiarowali także podpisać zobowiązania do udziałów w tem przedsięwzięciu. Towarzystwa niemieckie ofiarowały na hipotekę dać swe żelazne fundusze.

* Piła. Z powodu ostatniego zwycięstwa Burów nad Anglikami przesłano z miasta telegram do poselstwa burskiego w Brukseli, życzący dalszych zwycięstw. Jako odpowiedź na to życzenie otrzymał mecenas pan Popławski podziękę od posła transwalskiego dr. W. Leydsa.

Pan Filip z Konopi.

24 Powieść

Kazimierza Glińskiego.

Zawiszyński nie dbał o to, dość mu było, że wiernych popleczników w nich miał. Kurz więc jeno gonił za bohaterami naszymi, step się wydłużał, karczma malała wciąż, aż stała się tak malutka, jak krosta na ciele olbrzymiem.

Równina stepowa coraz większemi falami rysowała się przed jadącymi. — Wzniesienie, po którem jechali, zakryło przed nimi krajobraz dalszy, Latarnia kopała nieszczęśliwemi nogami i bokami robiła, jakby Apeniny przed nią zjawiły się nagle. Słońce schylało się niżej, czerwieniało coraz bardziej i powiększało się; ziemia westchnęła orzeźwiającym chłodem wieczornym i ze skamieniałości wyrwała Filipa.

— Iwaśko! — zwrócił się do pachołka.

— Co jegomościu?

— Czy przed zachodem staniemy w Konopiach?

— Zdaje się, co staniemy. Wyjedziemy na górkę i już.

— Prawda! wżdy na swoich gruntach jesteśmy.

I pan Filip marzyć zaczął.

Lada chwila drogie obejmą go ściany. Radwański w ramiona się rzuci a ciotka Stójkowska nie znajdzie słów na wypowiedzenie radości swojej. Jakąż to ciekawością oczy zapłoną, ile pytań popłynie: a jak to było? a gdzie to było, w Danii czy w Polsce jeszcze? na lądzie czy na morzu?... Co tu czasu potrzeba będzie na opowiedzenie wszystkiego; na miesiące całe przedmiotu nie zbraknie — ba! całe życie onemi wspomnieniami wypełnić można, a niektórym i życia by nie stało do przeżycia takich lat siedmiu, jakie on przeżył!... Boje, boje i boje — i jakie boje!... W głowie się mięsza, gdy pamięć zszereguje wypadki; gdy staną one w ramie oddalenia i spojrzą z płótna wspomnień skupionych. Wszystkie barwy, jakie świat ma, wszystkie krzyki, jakie ziemia posiada, wyłonią się z tego obrazu. A on to słyszał, widział, odczuł i przeżył. Nieprzebrany w dobroci swojej Panie Jezu, po wsze czasy niech się święci Imię Twoje!...

— Hm! — mruknął po chwili. — Za ciebie się modlę, bom cały, żyw i zdrów, ale ile krzyżów, mogił, grobów i ciał w ziemi świętej niepogrzebanych, i zgrzytu, i łkań i rzężeń śmiertelnych? Nieprzebrany w dobroci swojej Panie Jezu, daj im spokój wieczysty, lecz niech spokoju tego czucie mają...

— Iwaśko!...

— Co, jegomościu?

— Jak myślisz, czy Radwański wyjdzie na spotkanie, czy Stójkowską na przeładzie u wrót ujrzę?

— Musi tak być, przecie jegomość mi mówił, że Radwański w liście swoim pisał, że oczy wypatrują. Zdziwuje się tylko on i pani Sójkowska, co na chabetach takich z Danii wracamy i furgonów zdobycznych za sobą nie ciągniemy.

— Starowina altembasów, a poczciwy Radwańsio, szaty sobolowej oczekuje. Da Bóg, wynagrodzę im zawód zrobiony, a tymczasem jak bobry się wypłaczemy i nie rozstaniemy się po wiek wieków.

I znowu naprzód myślą poleciał, nawiedzając zczerniałe ściany dworu swojego.

Ojciec w grobie, macierz w grobie, jeno portrety ich wiszą w sali biesiadnej. A no — uklęknie przed niemi i westchnie z duszy całej:

— Dom swój! wioska rodzinna!

Słyszy ruch i gwar — to czeladź biegnie ze stajen, obór, piekarni..

— „Pan jedzie!“ — słyszy wołanie.

Ten do kolan, ten do rąk przypada — ale nikt tak nie powita, jak Radwański; nikt takiemi nie okropli się łzami, jak Sójkowska! Gadu, gadu po dniach całych, aż do nocy później — do spotkania. Sójkowska pytać będzie, czy gdzie na świecie niewiasty jakiej nie upatrzył na żonę dla siebie? Uśmiechnie się tylko i powie: „Nie wiem!“ A ona: „Ej, wiesz ty, Filipeńku, jeno przekomarzasz się ze mną.“ Ale on nic, nic nie powie przed czasem. — Tećka!...

Tu panu Filipowi już marzyć o niej nie sposób było, takie gorąco uczuł w żyłach, a w głowie kręcenie się — tylko dwór Konopiański zajaśniał mu światłem przedziwnem, jakby wszystkie gwiazdy zbiegły, jakby wszystkie słońca zbiegły i jasnością swoją wypełniły izbę każdą, kąt każdy, każdy załom sieni i kurytarza, dach łamany oblały aż do ostatniego krajnika, światłością oną powiązały konary lip po dwóch węglach domu stojących promieniowały na sad, na łąki, pola i lasy, na step cały, gdzie tabuny koni dzikich pasać się zwykły, i woły rogate i krowy dojne i nieprzeliczone stada owiec o runach śnieżnych.

„Musisz ty moją być, choćby Bylina dłoń twoją królowi Madagaskaru obiecował. Porwaną odbiję, umarłą wskrzeszę, albo się razem położę w grób!... Nie żyć mnie bez ciebie, ani już nigdzie słodkości życia dopatrzeć... Słoneczko ty moje, Tećko moja, maju ty mój!...

Jaż na kobyle się zachwiał, takie zapamiętanie przyszło na niego.

Tymczasem wjechali na wzniesienie.

— Stój! — zawołał nagle pan Filip.

W strzemionach się uniósł i patrzał, jakby odurzony obrazem niezwykłym.

Pochyłością lekką dolina w dal zbiegła. Na lewo błysnął Dniestr i zaczerwieniały koralem zachodu szczerby skał, jakby olbrzymie ruiny zamków opuszczonych przed wiekami; dalej siność lasów kłóciła się z błękitem nieba, na prawo zbóż łany kołysały się miękko, a o trzy strzały tatarskie — wieś, okryta śniegiem kwiatów wiśniowych, i trójkopulasty dom Boży, i wieżyczka, dygocąca sercem dzwonu, i dymy białe i kłęby pyłów szare, i jakiś daleki gwar, krów ryki, żałośne beczenie owiec, okrzyk koniuchy, śpiew fujarki, cała gama tonów i pół tonów, muzyka wsi, koncert nad koncertami wieczoru majowego...

* Lwówek. W pobliskim Pakosławiu grasuje choroba tyfusu, w 11 rodzinach zachorowało 17 osób, jedna umarła.

* Świecie. We wsi Wilcze błota wyrobnik Jan Paliwoda ze Staszewa kupił posiadłość od p. Fritza za 6,300 marek. Pieniądze te zebrał uczciwą a skrzętną pracą i oszczędnością. Nie chodził on do karczmy, a chwile wolne od pracy spędzał na czytaniu gazet, z których innych pouczał. Oto przykład do naśladowania.

* Kościerzyna. Seminarzyści będą teraz mieszkali w mieście, dopóki nie zostanie odbudowany gmach seminaryjny. Nauka dla dwóch starszych kursów odbywa się w progimnazyum i w katolickiej szkole miejskiej, dla trzeciego kursu najęty będzie inny lokal. Do 15 bm. zwolnieni zostali ci uczniowie, którym się spaliła odzież i bielizna i pojechali do domu.

* W Lichterfeldzie pod Zintan kupił gospodarz, chłop niemiecki 5 centnarów saletry chilijskiej. Przybył po nią na dworzec, odebrał z magazynu i na drugi dzień sam się zabrał do rozsiania. Gdy już większą część rozsiał na roli, wpadło mu w oko, że to nie szary kolor saletry, tylko zupełnie biały i miałka. Może to domieszka kanitu — pomyślał sobie, ale przestał siać i wysłał próbkę do apteki Tam próbkę zrewidowano i przekonano się, że to miałki cukier, który mu przez pomyłkę z magazynu na dworcu zamieniono i wydano zamiast saletry.

* Kraków. Wyspiański, wybitny poeta obecnej doby, kończy nowy utwór, który ma być wystawionym na scenie teatru krakowskiego w ostatnich dniach bież. miesiąca.

* Trąd we Francyi. Paryska Akademi medyczna poświęciła jedno ze swoich ostatnich posiedzeń żywym rozprawom nad kwestyą założenia we Francyi szpitali dla trędowatych. Okazuje się bowiem, że straszna ta choroba szerzy się we Francyi bardziej, niż przypuszczano. Przywożą ją przeważnie marynarze i Siostry Miłosierdzia, powracające z kolonii, a zwłaszcza z Madagaskaru, Tunisu i wyspy Burbonów. Również i marynarze, przebywający czas dłuższy na morzach północnych, zapadają częstokroć na trąd, ponieważ panuje panuje on zarówno w krajach polarnych jak i podzwrotnikowych. Niektórzy członkowie Akademii zakwestyonowali potrzebę zakładania szpitala z tej obawy, że szpital taki może się przytułkiem i rozsadnikiem choroby w samej Francyi. Ostatecznie całą sprawę powierzono specyalnej komisyi hygienicznej, wydelegowanej przez rząd.

* Musujący tran jest najnowszym wynalazkiem. Smak jego jest zbliżony do smaku wody selterskiej, a smak oleju zupełnie w nim usunięty.

* Kalendarz. Piątek, dnia 15 listopada: Giertrudy p. Wschód słońca o godz. 7 minut 25, zachód o godz. 4 min. 4.

Ruch w Towarzystwach.

* Donosimy szanownym kolegom, iż zebrania nasze odbywają się regularnie co czwartek o godzinie 9 wieczorem w lokalu posiedzeń przy ul Wodnej Nr 27 I piętro. Zarząd Tow. pomocników cukierniczych

* Buk Tow. św. Wincentego a Paulo w Buku urządza w niedzielę 17 bm. koncort na sali pana Knechtla z bardzo urozmaiconym programem, na dochód biednych swego miasta Ze względu na cel dobroczynny uprasza Zarząd o jak najliczniejszy udział. Początek o godz. 7 i pół wieczorem.

* Gestyń. Koło śpiewackie urządza w niedzielę 17 bm. na sali w Strzelnicy teatr amatorski. Odegraną będzie: »Panna Mężatka« komedya w 3 aktach a 4 odsłonach (Korzeniowskiego.) Na zakończenie »Mazur w 4 pary.« Zarząd.

* Borek W niedzielę, dnia 17 b. m., odbędzie się w sali pana Olierzyńskiego — teatr amatorski. Odegrane zostaną »Skalmierzanki" Kamieńskiego, krotochwila ze śpiewami Początek o godzinie 8 mej. Po przedstawieniu, zabawa z tańcami. Zarząd.

* Rogoźno. Szczęść Boże! Klub Cyklistów w Rogoźnie urządza w niedzielę d 17 b. m. teatr amatorski, odegranem będzie: »Asceta« i »Wiesław«. Zarząd.

* Żnin W niedzielę dnia 17 listopada urządza Koło śpiewaków w Żninie teatr amatorski na cel dobroczynny (gwiazdka dla dzieci) graną będzie sztuka »Marysia« w połączeniu ze śpiewami Zarząd.

* Grodzisk. Tow śpiewu polskiego urządza w niedzielę, dn 17 bm. na sali p. Seidla (strzelnica) przedstawienie amatorskie. Odegranem będzie: „Ciotka Karola", Śpiew, Wiązanka, w końcu zabawa z tańcami. Zarząd.

* Inowrocław. Walne zebranie Tow. organistów pod opieką św. Wojciecha w Inowrocławiu z dekanatów: inowrocławskiego, żnińskiego, rogowskiego, bydgoskiego, kruświckiego i gniewkowskiego odbędzie się dn. 18 listopada o godzinie 2 po południu w Inowrocławiu w ochronce. Porządak obrad: 1) wybór przewodniczącego, zastępcy, sekretarza i 2 ławników. 2) Przeczytanie protokółu. 3) Odczyt: »O organach«. 4) Śpiew z kancyonału. 5) Deklamacya: »Oszczędność«. 6) Odczyt: »O korzyściach z nauki śpiewu« 7) Sprawozdanie Zarządu. 8) Wnioski członków. Przewielebne Duchowieństwo i Szanownych pp. kolegów o liczne przybycie niniejszem uprzejmie upraszamy. Zarząd. P. Surzyński. M. Moczyński. A. Pluta W. Mełka J Kajzer. A, Witt.

Od Redakcyi.

* Na zapytanie odpowiadamy, że los na wszystkie cztery klasy loteryi pruskiej kosztuje 192 mk $^1/_4 = 48$ mk. Obecnie kończy się ciągnienie czwartej klasy — zatem za tydzień będzie można kupować losy do pierwszej klasy (po 12 mk. $^1/_4$ losu) Adresy do kolektorów loteryi są następujące: M Hellhoff ul. św. Marcina 62 — v. Gersdorff ul. Ludwiki 8. — Hofmann ul. św. Marcina 47 — O Hoyer ul Królewska 19 — Losów wszystkich jest 225 tysięcy, a losów wygrywających 95 tysięcy.

* Panu A. K. S. 40 Zgłoś się Pan do firmy M Jezierski, ul. Małgorzaty 39 Wilda Poznań. — Co do drugiego pytania radzimy się zgłosić do jednego z tutejszych handlów kolonialnych.

* Czytelników naszych upraszamy, aby adresowali listy do nas tym sposobem:

„Wielkopolanin"
Redakcya = Redaktion
Poznań = Posen
Wielkie Garbary 50 = Gr. Gerberstr. 50.

Wiadomości handlowe

Sprawozdanie giełdowe.

Poznań, dnia 13 listopada 1901

Pożyczka niemiecka 4 proc.	102,—	m
dto. 3 i pół proc.	100,40	„
Pożyczka pruska ukons. 3 i pół pr.	100 50	„
dto. 3 proc.	89,40	„
Listy zastawne poznańskie 4 proc.	102,30	„
dto. 3 i pół proc.	97,50	„
Listy rentowe poznańskie 4 proc.	101,80	„
dto. 3 i pół proc.	97,60	„
Renta włoska 4 proc.	99 10	„
Austryacka renta złota 4 proc.	101,—	„
Austryacka renta srebrna 4½ pr.	—,—	„
Listy zastawne polskie 4 i pół pr.	—,—	„
Renta węgierska złota 4 proc.	99,60	„
Banknoty francuskie za 100 fr.	81,25	„
Banknoty austryackie na 100 hal.	85,35	„
Banknoty rosyjskie za 100 rs.	216,25	„

Ceny zboża w Poznaniu, dnia 13 go listopada (Bank »Kwilecki Potocki i Spółka«

Obrót: spok.	Towar piękny mk.	Towar średni mk	Towar pośledni mk
Pszenica	170	162	52
„ nowa	—	—	—
Żyto	141	38	—
Jęczmień	34	24	118
Owies	35	29	23
Groch	55	35	128

Wyborowe gatunki nad notowania

Giełda wrocławska dn. 12 listop da.

	Za 100 kilogram									
	dobry towar				średni towar				pośledni towar	
	najw. cena		najn. cena		najw. cena		najn. cena		najw. cena	najn. cena
	m	f.	m		m	f.	m			
Pszenica biała	17	30	16	80	16	50	16	—	15	70	15	—
„ żółta	17	20	16	70	16	40	15	90	15	60	14	90
Żyto	15	—	14	70	14	60	14	50	14	10	13	50
Jęczmień	14	40	13	40	12	90	12	70	12	10	11	60
Owies	3	80	3	60	13	40	13	20	2	80	2	50
Owies nowy	—	—	—		—	—	—		—	—	—	—
Groch Victoria	20		19	—	18	—	17	—	16		15	—
„ mały	7	50	17		15	90	14	30	4		13	50

Bydgoszcz 12 listopada. (Sprawozdanie izby handlowej.) Pszenica według gatunku 160—165 mk. Żyto zdrowy gatunek 140—148 mk. mokre, pośledni gatunek, niżej notowania. Jęczmień 116 122 mk., dla browarów 125—130 mk., najpiękniejszy nad notowania. Groch do gotowania 180—185 mk., na kaszę 135 145 mk. 6—132

Za wszelkie podane ogłoszenia i reklamy Redakcya nie bierze odpowiedzialności

---

Berlin, d. 9 listopada 1901
(Ciągnienie przedpołudniowe)
(Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 232 marek.)

66 393 [1000] 406 9 500 833 **1044** 123 200 10 38 59 451 93 98 500 772 842 917 34 **2122** 43 79 372 46 3010 251 470 764 [1000] 926 76 **4044** 128 233 514 60 628 30 51 96 [1000] 958 **5077** 99 213 95 705 27 [3000] 810 **6047** 186 289 346 86 407 16 719 [3000] 62 998 **7064** 89 110 531 729 **8043** 47 81 552 660 812 30 932 **9232** 69 400 [1000] 18 79 [500] 86 616 725 971

10101 93 264 447 510 55 752 864 **11151** 95 209 420 30 677 809 [1000] 38 900 62 **12041** 44 47 273 486 542 91 718 847 905 49 **13315** 530 604 914 **14023** 244 694 853 923 **15352** 524 43 709 89 95 960 **16024** 145 335 84 88 603 737 831 [3000] 81 **17113** 319 94 [3000] 413 505 [3000] 58 727 55 856 983 **18047** 303 29 61 423 29 76 545 644 751 830 45 924 **19179** 97 224 84 322 57 421 553 650 803 912 60

20018 37 91 199 376 445 59 514 798 812 40 923 **21046** 209 373 418 42 62 74 623 890 929 **22117** 67 504 **23081** 82 103 25 299 344 565 655 76 [500] 981 **24001** 32 134 45 73 257 326 [3000] 408 688 911 **25137** 586 605 53 733 82 87 810 **26162** 676 [1000] 815 55 **27211** 512 602 75 722 808 75 **28161** 261 66 403 35 [1000] 45 600 22 713 827 927 **29026** 86 172 76 241 99 309 28 622 41 98 761

30229 415 42 803 901 **31031** 122 461 710 19 **32020** 89 101 69 251 309 468 544 59 694 731 62 854 [500] **33064** [500] 170 91 253 64 360 445 53 [500] 587 [1000] 700 804 996 **34022** 71 567 684 732 68 950 61 **35136** 53 214 77 84 321 38 70 76 691 745 [1000] 813 22 75 997 **36076** 137 96 227 575 865 75 947 [500] **37069** 273 483 805 931 **38019** 299 666 992 **39170** 91 326 459 508 60

40116 39 383 413 44 523 612 786 848 [500] 985 97 **41073** 201 [500] 17 54 560 93 629 46 724 958 86 **42181** [500] 298 335 721 807 27 **43112** [3000] 18 92 [500] 251 69 76 [3000] 320 610 854 **44248** 88 488 91 523 821 **45006** [3000] 60 182 265 511 603 48 [500] 764 933 65 **46242** 57 403 70 743 65 [500] 995 [1000] **47041** 103 10 56 80 307 39 411 97 542 601 38 834 977 **48180** 471 542 [500] 94 799 802 60 940 **49110** 200 19 57 342 [500] 62 74 519 728 853 926 58 97

50146 213 33 539 761 91 866 924 76 [1000] **51538** 671 843 914 [1000] **52027** 169 98 278 415 45 544 68 779 804 62 65 905 23 **53127** 75 [500] 350 481 597 710 21 89 954 [1000] 65 [3000] **54254** 500 720 62 895 922 **55033** 128 287 376 400 67 86 99 610 93 746 85 840 918 64 **56086** 155 451 994 **57016** 45 189 97 363 [500] 66 548 635 759 **58203** [500] 75 334 [500] 70 406 589 689 749 86 831 930 [500] **59062** 154 86 211 810 16 968

60167 69 310 75 457 825 52 **61088** 269 307 55 456 61 716 983 [1000] **62156** 269 333 448 99 724 892 903 12 **63131** 253 59 312 36 476 [500] 508 66 649 [500] 717 859 915 **64163** [500] 95 203 8 53 383 429 710 807 74 **65009** 61 184 231 337 58 692 94 755 804 999 [500] **66280** 369 409 766 960 **67027** 83 238 466 557 760 868 **68037** 49 156 88 218 403 97 581 **69037** 329 56 528 70 83 641 80 744 813 48 72 953

70193 447 67 605 16 45 [1000] 752 **71071** [1000] 104 56 86 284 456 656 78 722 92 **72022** 116 75 230 365 419 559 845 82 983 **73128** 340 412 503 735 883 **74250** [500] 67 659 927 **75158** 60 241 78 690 741 67 [500] **76162** 454 65 72 506 59 660 971 90 **77140** 80 [500] 297 387 453 518 44 66 605 15 54 798 933 **78107** [500] 28 296 407 35 [3000] 97 934 **79095** 165 355 69 85 612 21 91 796 888 [3000] 924

80207 68 470 580 633 714 58 960 **81112** 233 538 55 64 93 634 **82110** 12 68 279 96 383 475 503 35 663 870 **83120** 32 204 43 336 76 [3000] 600 34 716 97 801 36 959 **84096** 116 208 301 81 401 41 46 539 88 874 [1000] 99 **85125** 32 75 281 450 657 821 36 955 **86317** 432 70 536 76 78 608 70 82 805 76 77 968 **87004** 12 69 376 460 570 717 **88234** 40 311 548 885 924 35 **89394** 570 [500] 689

90005 150 68 76 209 61 [3000] 626 756 978 **91014** 241 51 382 83 435 513 20 902 **92007** [500] 8 32 56 303 27 542 622 744 72 804 928 **93036** 188 375 505 603 61 860 914 19 47 77 **94009** 115 302 55 625 [500] 75 851 94 98 **95072** [1000] 140 203 333 48 53 67 745 830 63 928 73 **96109** 285 340 652 943 **97054** 80 151 98 278 93 385 99 404 626 893 **98047** 141 328 469 762 98 800 41 78 **99069** 251 62 300 453 519 58 78 604 29 763 840 910 [500] 87

100012 65 155 237 [1000] 369 466 547 602 [500] 78 85 **101071** 140 274 [3000] 495 568 774 89 863 **102016** 53 109 753 846 61 **103041** 113 15 35 419 526 61 92 652 720 95 98 879 **104092** 464 598 830 [500] 917 [500] **105169** 321 443 [1000] 723 72 [500] **106076** 106 66 221 35 47 52 65 [3000] 90 378 [3000] 535 84 895 938 **107187** [500] 251 315 [500] 77 480 81 88 658 70 [500] 766 871 **108041** 300 509 604 6 796 **109158** 319 91 538 766 841

110065 307 19 [500] 499 712 46 66 833 [500] 69 931 **111007** 276 322 504 [1000] 16 765 901 7 33 **112166** 700 19 42 964 [1000] **113277** 303 404 575 625 709 85 917 97 **114198** 209 376 442 [3000] 519 660 788 [500] 831 74 **115369** 91 93 592 629 791 [500] 987 **116004** 219 45 345 422 546 850 91 919 **117112** 24 310 404 [500] 690 913 26 **118003** 24 41 304 8 15 43 60 405 608 21 61 724 984 **119132** 61 89 370 586 87 673 928 92 [500]

120017 35 [3000] 113 240 56 366 646 723 [500] 814 56 86 970 **121214** 27 40 95 370 92 487 593 623 717 824 [1000] 935 **122067** 392 667 82 828 **123028** 76 [500] 144 511 611 **124431** 61 667 797 815 21 **125146** 407 541 704 875 88 97 930 68 95 **126064** 118 [1000] 318 458 82 [500] 600 925 **127026** 317 432 518 84 809 **128302** 608 25 **129065** 209 45 56 64 317 543 737 844

130197 [1000] 755 57 72 859 987 **131056** 256 308 9 18 423 548 673 813 15 43 914 [3000] 87 **132092** 453 78 545 671 964 **133011** 85 120 22 236 414 569 878 974 **134059** 445 648 [1000] 57 861 978 **135160** 451 610 64 967 **136049** 87 183 245 54 408 587 789 91 855 928 59 **137163** 265 337 59 523 54 67 **138202** 77 536 802 6 [1000] **139009** 86 674 [500] 702 15

140189 273 438 93 96 679 719 [500] 815 950 **141059** 169 359 84 403 516 85 655 [500] 718 67 95 859 **142034** 63 301 6 24 473 90 539 74 645 79 **143317** 49 96 [1000] 427 45 73 92 602 [3000] 53 65 68 [500] 749 58 860 **144123** 242 531 734 814 92 972 **145054** 157 205 26 634 897 999 **146073** 173 216 92 377 452 92 **147126** 67 223 47 391 510 633 **148018** 222 367 421 665 71 84 85 755 804 24 [500] 26 908 [500] 26 **149277** 85 344 424 711 42 981

150058 94 225 32 382 443 550 961 71 **151067** 118 303 94 713 816 967 **152032** 42 221 379 708 888 **153162** 226 674 89 773 815 **154021** 28 35 224 354 574 962 **155201** 12 26 81 420 [3000] 514 806 14 947 56 58 **156424** 25 552 768 [1000] 80 912 15 **157052** 230 510 32 654 741 901 [500] **158243** 48 76 302 12 486 506 61 [3000] 652 724 40 809 938 87 **159095** 143 285 86 373 403 564 736 841 946 [3000]

160358 555 607 16 739 58 80 93 977 **161435** 662 798 912 39 **162171** 79 [500] 213 431 79 546 920 92 **163018** 50 [500] 152 233 83 437 572 610 708 26 914 23 51 **164076** 88 147 57 379 [1000] 444 535 64 93 625 **165191** 351 440 520 66 631 744 [3000] 83 865 66 **[15 000]** **166008** 52 111 225 37 48 519 99 683 **167055** 188 313 497 600 18 **168422** [3000] 862 **169028** 41 93 240 491 553 687 760 85 901 73

170027 188 404 74 576 895 911 89 **171159** 342 52 588 870 915 **172009** 12 17 [1000] 274 76 82 333 74 89 414 651 759 802 8 **173011** 27 103 255 302 585 [500] 607 31 707 9 **174106** 58 384 464 629 [1000] 79 764 90 832 85 89 961 [500] **175050** 170 244 596 673 898 [500] 958 **176002** 8 47 [3000] 56 157 280 331 [500] 41 72 630 930 **177083** 108 376 [3000] 94 430 75 754 68 819 919 **178167** 609 [500] 76 858 931 39 71 **179025** 169 [500] 96 203 390 [500] 450 550 78 603 900 2

180079 154 [500] 279 83 328 412 41 631 50 [500] 95 714 46 86 911 51 **181139** 68 207 55 [500] 629 73 768 824 58 **182120** 437 632 67 979 **183149** 67 303 19 492 726 925 56 **184086** 99 245 47 493 615 745 801 42 84 **185162** 348 [500] 75 571 612 64 96 794 800 66 [500] **186132** 209 31 96 [500] 466 [1000] 968 96 97 **187073** 138 42 272 345 **[10 000]** 46 47 406 16 719 28 **[10 000]** 820 957 63 **188016** [3000] 68 97 [1000] 121 334 45 436 983 **189119** [500] 229 [1000] 44 51 [500] 407 576 81 82 688 736 912 41

190020 106 43 825 999 **191041** [3000] 186 349 532 827 83 91 963 [500] 82 85 **192189** 376 475 812 47 952 **193056** 83 92 112 328 [1000] 36 586 [1000] 96 632 35 858 73 930 53 **194299** [3000] 309 475 589 892 921 **195051** 586 87 607 34 733 862 90 **196081** 111 420 571 634 742 60 898 **197020** 39 268 538 602 20 47 899 917 **198047** 90 229 460 [500] 685 808 74 932 51 91 **199119** [3000] 61 76 235 47 82 381 501 **[15 000]** 78 706

200071 160 80 536 670 81 931 **201215** 313 465 718 24 **202034** 50 137 [500] 45 420 59 501 94 745 810 81 960 **203017** [1000] 84 94 262 506 **204225** 619 22 73 98 771 835 **[10 000]** 45 952 **205178** 226 53 337 560 678 940 58 **206061** [500] 71 96 101 254 71 331 56 78 405 19 69 505 619 703 5 908 **207238** 342 465 89 519 29 77 642 65 718 70 **208023** [1000] 54 140 217 41 54 320 [1000] 75 80 570 774 908 69 [3000] **209065** 100 16 253 81 304 28 79 456 [3000] 63 519 680 797 888 90 955

210126 256 643 830 89 **211020** 94 365 460 539 **212069** 214 74 99 314 57 **213168** 248 [500] 549 76 745 840 900 67 **214132** 260 83 388 93 495 578 696 753 982 **215055** 135 95 423 647 69 96 782 89 895 [1000] **216020** 80 210 19 604 13 888 94 910 **217022** 37 79 132 462 773 78 88 90 [500] 868 74 931 **218103** 97 210 35 42 429 76 507 700 77 893 **219171** 274 337 99 640 811 98 921

220049 164 370 [3000] 603 881 998 **221130** 39 412 46 82 620 846 920 **222083** 135 69 80 [1000] 90 338 83 484 578 612 773 888 972 74 **223111** 516 51 73 622 723 862 **224055** 83 132 98 378 556 71 693 799 899 909

Im Gewinnrade verblieben: 1 Gewinn zu 150000 Mk., 1 zu 30000 Mk., 1 zu 10000 Mk., 1 zu 5000 Mk., 48 zu 3000 Mk., 75 zu 1000 Mk., 116 zu 500 Mk.

Berlin, d. 9 listopada 1901.
(Ciągnienie popołudniowe.)
(Numera, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 232 marek.)

55 139 90 272 556 78 616 700 [3000] **1035** 36 67 76 173 98 442 513 683 719 25 823 79 968 92 **2131** 99 [1000] 609 815 917 65 75 **3156** 99 245 61 304 497 629 39 68 [500] 777 84 [500] 905 78 80 **4087** 156 92 476 88 561 626 864 918 **5065** 115 333 84 99 654 [500] 868 70 953 **6026** 36 123 41 269 317 463 [500] 590 782 827 51 979 **7117** 33 241 403 52 586 873 [1000] 975 81 **8185** 203 85 90 303 [3000] 32 473 580 609 711 904 11 64 **9103** 220 [3000] 373 84 89 421 71 542 98 692 731 913

10089 123 53 86 370 480 518 808 979 **11129** 238 859 915 32 53 [500] **12264** 307 63 91 529 69 [500] 786 910 **13375** 439 524 842 933 38 44 **14115** 75 247 [500] 633 709 78 867 90 935 [500] **15218** 29 301 513 41 690 **16030** 35 204 94 96 743 71 810 62 958 91 **17017** 46 130 316 [500] 447 [3000] 81 571 693 739 969 **18081** 245 93 453 557 611 62 **19024** 51 187 212 [3000] 372 98 435 41 593 637 72 922

20063 71 304 59 400 18 588 644 720 857 **21124** 201 65 315 33 82 415 704 **22270** 344 95 560 80 661 73 **23008** 106 319 64 95 486 583 87 [500] 648 68 **24007** [500] 26 90 123 354 60 73 548 623 24 846 53 940 81 **25016** 421 58 [1000] 508 781 89 **26452** 514 65 902 66 **27079** 130 55 66 207 443 [1000] 590 92 98 786 93 989 [500] **28133** [1000] 573 90 629 753 [500] 866 913 74 **29040** 222 74 651 980

30039 70 222 420 642 708 53 929 [500] 31 **31007** 98 252 73 321 29 51 428 514 78 674 736 837 60 **32022** 223 88 443 680 705 51 **33010** 78 409 [500] 617 50 818 930 70 **34349** 425 593 651 [500] 724 [1000] 845 49 933 **35494** 98 652 816 972 **36002** 92 120 403 48 87 682 99 703 53 825 41 85 996 **37435** 96 537 **38069** 471 [1000] 514 716 65 **39063** 153 68 307 40 546 63 77 727 51 [500] 72 921 65 [500]

40032 102 351 59 [1000] 72 480 87 532 99 626 78 825 45 76 974 **41243** 89 [500] 93 625 737 830 926 **42018** 225 399 627 740 **43124** 78 453 526 73 81 717 871 **44065** 493 558 624 [1000] 75 89 864 67 95 908 **45110** 57 61 512 848 929 **46006** [500] 9 203 27 33 442 68 89 534 55 618 742 78 905 **47097** 109 213 439 603 10 14 43 [3000] 702 44 830 **48117** 67 221 [500] 333 51 604 53 [500] 91 847 943 61 **49037** 123 417 55 692 797 962

50071 182 415 703 872 [500] 906 68 **51049** 271 585 698 760 **52016** 122 [500] 26 37 465 848 925 [500] 40 **53099** 297 [3000] 393 [1000] 953 **54023** 106 11 18 58 320 [500] 28 650 717 971 80 **55086** 142 410 [500] 75 534 689 712 42 94 801 [500] 945 52 78 85 **56059** 139 94 549 691 762 [1000] 67 960 **57030** 77 104 28 388 546 627 [500] 29 33 47 715 899 969 **58204** 14 338 737 47 867 78 [1000] **59073** 80 345 70 455 530 752 871 948

60178 350 71 498 651 905 [500] **61047** 289 502 29 87 784 846 92 **62062** 315 23 643 867 87 **63028** 64 74 347 85 616 90 **64168** 88 665 744 876 **65102** 339 93 594 99 655 777 849 **66017** 64 451 643 707 964 **67003** 25 287 327 58 400 35 89 616 728 **68127** 98 [500] 201 42 329 82 519 608 21 817 76 **69119** 250 509 43 627 729 822

70078 116 252 565 662 834 98 942 85 **71118** 393 425 645 785 860 **72097** 139 266 301 34 66 515 48 600 7 743 85 869 966 **73044** 155 274 78 491 535 714 840 **74043** 171 259 328 [500] 75 566 736 48 **75011** 26 275 336 51 444 528 57 797 **76074** 250 846 **77048** 73 120 246 69 95 371 463 [1000] 94 97 [500] 712 45 68 834 [500] **78136** [3000] 93 [500] 260 369 439 [3000] 551 711 80 811 25 97 951 55 **79310** 13 407 521 40 764 855

80095 495 585 630 70 722 802 **81076** 397 417 789 991 54 77 **82039** 76 187 243 459 560 [1000] 672 92 720 850 [500] 66 **83165** 212 404 9 68 610 904 5 12 41 **84009** 102 479 646 [500] 935 **85384** 85 [500] 428 502 80 784 837 948 [3000] **86043** 131 376 407 631 [500] 798 869 923 **87179** 652 737 58 908 **88302** 456 81 691 [500] 875 76 **89025** 34 76 102 35 272 82 347 75 488 [500] 647 780 805 50 [1000]

90036 179 285 396 421 517 924 54 **91073** 372 401 888 **92093** 578 [1000] 669 70 **93023** [500] 120 [500] 275 376 453 577 655 835 39 948 76 **94105** 18 49 [500] 293 395 453 79 518 45 714 38 57 [500] 855 **95082** 325 51 647 98 701 839 84 951 64 **96070** 207 327 571 622 849 926 29 **97019** 259 412 534 644 **98032** 146 245 334 47 403 869 916 84 **99019** 665 838 926 70

100039 76 221 53 343 511 634 732 41 85 930 47 **101007** 56 347 440 617 994 [500] **102310** 56 642 854 91 **103032** 348 96 485 667 94 724 841 947 **104164** [3000] 644 70 **105068** 98 135 56 386 717 21 [3000] 812 28 87 **106073** 196 396 404 523 643 70 844 941 **107199** 209 81 308 478 512 59 974 **108002** [500] 111 21 41 84 713 881 **109112** [500] 208 13 22 318 75 436 617 31 777 860 66 979

110003 98 197 220 86 300 33 62 469 547 58 [500] 700 32 959 **111142** 43 444 66 83 709 811 67 904 60 **112189** 215 426 63 549 [500] 685 970 **113038** 437 53 612 71 77 [500] 828 **114433** 60 575 644 778 928 **115262** 79 [3000] 326 82 467 564 672 97 [500] 993 **116010** [500] 15 110 61 207 63 316 79 532 [3000] 72 684 739 53 846 56 **117171** 232 **[5000]** 434 563 68 82 641 760 63 [500] 820 917 [3000] **118070** 75 [3000] 123 51 410 512 76 695 927 **119044** 183 288 635 755 96 [500] 812 22 28 993 [1000]

120193 249 52 75 [500] 694 839 71 **121011** 69 116 [1000] 415 575 691 718 37 98 835 **122205** 7 28 300 430 523 630 40 750 855 953 69 **123068** 139 416 558 78 665 96 734 92 **124011** 13 136 299 [1000] 425 543 56 [1000] 653 763 802 955 **125111** 35 82 252 402 565 77 79 642 720 44 813 64 86 908 **126208** 15 307 93 618 51 68 82 748 815 16 910 **127044** 140 200 [500] 62 388 421 553 651 795 **128023** 115 49 225 338 510 88 620 58 914 **129023** 68 143 45 80 [3000] 290 510 636 93 856

130018 51 225 391 [500] 645 94 830 82 [500] 906 80 81 **131132** 398 533 [1000] 767 852 911 64 **132309** 589 649 77 93 888 **133012** 430 891 **134171** 377 476 573 707 **135215** 419 27 509 95 696 725 37 **136000** 14 116 248 450 701 **137085** 463 504 602 6 870 84 901 19 26 **138341** 91 [1000] 95 420 578 600 709 15 29 824 73 **139082** 597 740 61 [500] 991

140241 382 427 882 901 99 **141122** 75 [500] 347 93 432 853 **142242** [1000] 352 76 443 59 759 904 37 51 65 **143102** 259 324 408 66 562 729 36 [1000] 61 [500] 964 [500] **144006** 16 108 221 387 [500] 418 28 504 9 29 733 [500] 76 819 **145094** 236 [500] 59 63 387 404 16 515 650 830 98 [500] 905 79 [3000] **146078** 95 99 157 [500] 324 38 60 478 91 554 688 851 946 **147067** 190 300 3 [500] 687 758 **148170** [1000] 294 399 449 571 693 821 36 [500] **149021** 75 129 200 14 570 687 895 991

150182 208 45 96 520 712 72 **151174** 81 [500] 329 36 99 465 543 57 70 88 657 848 [3000] **152296** 514 31 43 774 **153068** 106 42 263 83 99 336 471 703 834 41 60 905 **154155** 218 351 700 947 **155052** 194 386 575 787 884 [500] 946 67 **156012** 77 132 370 414 30 92 610 [500] 32 838 914 24 64 97 **157190** 441 72 80 539 607 861 62 83 925 38 **158259** 376 422 91 [1000] 753 68 76 894 953 **159018** 422 620 [500] 911 16 22 35 65

160093 128 284 [500] 610 [500] 28 62 740 68 898 928 70 [3000] 72 **161083** 145 64 85 229 45 302 521 [500] 605 722 36 44 55 858 959 62 **162119** 211 506 38 620 787 832 **163014** 97 148 68 623 96 707 863 **164107** 52 217 80 374 520 684 880 87 952 67 88 **165005** 47 113 245 444 525 31 [3000] 42 666 704 824 87 924 94 **166062** 84 139 90 221 452 [500] 78 513 642 914 98 **167105** 91 294 344 68 88 474 779 805 **168013** 159 226 315 442 723 55 68 852 [1000] 908 **169128** 43 47 232 632 908 [1000] 51

170031 50 72 235 306 90 412 54 530 813 42 93 961 73 **171004** 92 95 235 416 665 79 703 45 803 25 959 89 [1000] **172001** 452 613 45 786 939 **173028** 51 104 249 50 360 486 509 673 702 75 94 824 **174022** 67 [500] 162 239 333 490 554 613 22 [500] 98 766 **175041** 391 514 57 601 83 848 **176073** 101 67 89 305 402 69 86 599 [500] 926 51 96 **177201** 32 94 [1000] 412 564 [500] 807 23 908 **178023** [500] 72 139 246 62 [3000] 391 545 729 866 88 **179158** 207 [3000] 59 348 60 [1000] 449 561 635 64 752

180199 215 470 81 [1000] 822 933 **181003** 64 66 156 69 267 319 [1000] 602 849 934 **182005** 240 793 **183028** 269 315 423 84 575 [3000] 650 72 86 819 68 995 **184105** 438 42 609 789 887 998 **185040** 83 265 [500] 367 601 76 782 908 **186193** 96 283 336 635 42 717 865 920 **187029** 43 96 108 608 824 **188034** 205 314 446 660 704 **189089** 293 314 431 35 562 847 86 921 61

190023 156 228 531 [500] 54 690 873 75 916 95 **191049** 93 112 205 491 530 56 72 [1000] 620 **192107** 36 90 311 33 35 435 [500] 52 613 50 772 815 92 909 38 80 **193173** 343 433 746 935 **194082** 172 543 95 724 46 838 **195082** 94 189 94 269 70 321 557 744 805 57 **196010** 23 39 104 654 709 43 71 884 917 99 **197124** 400 24 49 502 621 [500] 998 [3000] **198045** 118 [3000] 205 787 913 49 **199097** 152 400 85 804

200082 114 31 382 468 [1000] 85 624 39 86 727 44 896 997 **201549** 622 51 738 **202058** 122 200 79 648 710 33 **203340** 72 82 480 599 860 **204121** 250 332 82 410 66 562 693 999 **205233** 96 428 81 507 15 651 831 46 900 **206173** 548 74 702 32 45 824 83 **207035** 66 190 595 621 87 823 962 **208191** 354 57 67 532 42 701 [500] 52 813 87 [500] **209177** 300 427 77 557 91 627 996

210243 425 37 619 22 744 859 67 [3000] 78 **211174** 82 432 58 834 [3000] 993 **212125** 52 [500] 72 241 383 [1000] 466 526 788 815 925 57 **213090** 475 544 643 809 [3000] 941 **214144** 474 505 75 713 927 **215016** 214 636 771 72 847 83 **216142** [1000] 48 223 29 39 309 87 516 33 645 727 **217064** 138 202 6 530 66 805 27 31 968 79 **218074** 89 162 422 [3000] 600 47 75 837 91 **219018** 54 153 62 278 468 70 [500] 555 64 85 782 806

220040 451 545 [500] 693 847 **221020** 53 365 80 404 513 43 65 88 604 19 68 784 [3000] 907 [1000] **222042** 254 93 390 428 37 94 576 86 683 723 879 **223219** [500] 346 473 [500] 95 537 42 670 913 22 27 [500] **224213** 16 22 339 759

Im Gewinnrade verblieben: 1 Gewinn zu 150000 Mk., 1 zu 30000 Mk., 1 zu 10000 Mk., 17 zu 3000 Mk., 37 zu 1000 Mk., 51 zu 500 Mk.

Berichtigung. In der Liste vom 8. November nachmittags lies 77 911 statt 77 905 und 114 485 statt 140 485

Z powodu rozbioru domu wielka wyprzedaż!

Aby uprzątnąć sprzedaję wszelkie towary mego składu po bardzo znacznie zniżonych cenach.

Bazar mód H. Moses z d. Schoenfeld

Nowa ulica 6.

Największy specyalny dom mód, bławatów, konfekcyi damskiej, kostyumòw i t. d.

Bank Parcelacyjny

w Poznaniu na Piekarach nr. 18

ma **zaraz** do sprzedania:

1. **cegielnią** (piec z nowemi rusztami na 45 tysięcy cegły) z 10 ha głębokiego pokładu gliny przy wpłacie 6000 mk.
2. **murowany dom,** murowana stodoła z obórką i $8^1/_2$ ha roli przy wpłacie 4500 mk.
3. **dom stary** i 15 ha roli przy wpłacie 5000 mk.
4. **dwa nowe murowane domy** i do każdego z nich po 13 ha roli przy wpłacie po 4000 mk.
5. **parcela** 63 ha, świeżo wydrenowana, ziemia pszenna przy wpłacie 18000 mk.
6. **parcela** 15 ha pszennej ziemi przy wpłacie 5000 mk.
7. **dwie parcele** po $7^1/_2$ ha przy wpłacie 2500 mk.
8. **W Żabikowie** pod Poznaniom jest jeszcze **17 parcel** pod budowlę po 1 ha przy wpłacie na każdą parcelę 200 mk.
9. **Trzy Restguty** 77 ha resp· 100 ha i 140 ha z kompletnymi budynkami, inwentarzem i zasobami przy wpłacie $^1/_3$ ceny kupna.

Proszę uważać na moje okna wystawne.

Z powodu zwinięcia interesu

zupełna wyprzedaż

po zadziwiająco tanich cenach.

Skład mój musi być w krótkim czasie wyprzątnięty, takowy obejmuje jeszcze wielkie zapasy:

Wełna funt dawniej 1,80—6,000 mk. „ teraz **1,48—3,95** „

wełn. trykotaże, rękawiczki, pończochy, stołowizna, bielizna na pościel, barchany i płócienne towary.

Firany metr dawniej 40 fen., teraz **28** fen., odpasowane okno dawniej 4,50—15 m., teraz **2,95—9,80** mk.

Męzka bielizna, krawaty, parasole.

Najkorzystniejsza sposobność dla krawcowych.

Podszewki i towary krótkie.

Dostawca Związku gospodarczego.

Erwina Mewes właśc. Fritz Mewes

1 Półwiejska ulica 1.

Hurtownie. Detalicznie.

Co drugi dzień

świeża przysełka

wędlin,

jako to.

bydlinki, flundry tłuste, węgorze

i t. d.

także **marynaty**

i rozmaite **sery**

poleca

Aleksander Pytliński,

handel kilońskich wędlin,

Wrocławska ul. 1.

Fortepiany i harmonia

najnowszej konstrukcyi, nowe i używane, poleca tanio

A. Drygas,

Rycerska 33, róg św. Marcina.

Gospodarstwo 60 mg. ziemi około 15 mrg. łąki, budynki dobre, 28 cent zimowego wysiewu, wpłaty od 1000 tal. zaraz do sprzedania. W handlowem miasteczku **dom** wraz z kramem i dużemi stajniami, bardzo dobre miejsce dla handlarza koni, bydła lub rzeźnika itd. zaraz do sprzedania. Zgł. przyjm. **W. Kobyliński,** Pobiedziska (Pudewitz). Znaczek na odpowiedź. (6206

Zakład św. Wojciecha św. Marcin 65

poszukuje zręcznych **panien** do białego szycia ręcznie.

Parcelacya.

Posiadłość około 500 mórg, Heinrichsau Murzynowo leśne pod Środą, nad szosą położona, nie całą milę od Środy, Miłosławia i Nowegomiasta oddalona, ma być w parcelach lub **w całości** (wielkie, piękne, murowane budynki) **dnia 19** go **listopada** i później w każdy wtorek i piątek sprzedana (u pana inspektora **Molle** w Heinrichsau).

Kto chce w całości kupić, niech się zgłosi zaraz do pana **Heidt,** Neustadt a. W. (6229

Poszukuje się kupna **gospodarstwa** 50—60 mg. Zgłosz. z podaniem bliższ. warunk. przyjm. eksped. Wielkop. pod nr. **6182.**

3-4 mg. ogrodu

z domem mieszkalnem przy Poznaniu lub innem większem mieście, poszukuję celem kupna.

W. Górzyński,

Friedenau b. Berlin, Kaiserallee 67.

Kamienica

w najlep. położ. przy rynku pod korzystn. warunkami z powodu śmierci jest zaraz do sprzedania.

W. Cybiński, Krotoszyn.

Oberża bardzo dobrze zaprowadzona, z rocznym obrotem 30 tys. mk., z wielkim zajazdem, stajnią i t. d. jest od każdego czasu do przejęcia, do którego potrzeba najmniej 5 tysięcy mk. Zgłosz przyjm. **F. Nagel,** po zasłużbowy nkuczyciel, Inowrocław, ulica Poznańska nr. 66.

Kram

kolonialny, połączony z sprzedażą mleka, masła i piwa, bardzo dobrze prosperujący, z powodu nagłych zmian familijnych jest natychmiast tanio do sprzedania. Adres wskaże ekspedycya Wielkopolanina pod nr. **6202.**

---

2 czeladzi stolarskich na budowlą potrzebuje (6235

K. Zaworski Jerzyce.

Skład rzeźn. z mieszk. i rzez. w podw. w najlepsz położ. przy rynku, gdzie 6-kl. szkoła i buduj. się szosa z przyszłą koleją, jest zar. evt, od 1. 1. 02. do wydzież. Egzyst. dla dobr. masarza zapew. Zgł. do eksp. Wielk. p. nr. **6207.**

Obszerne jasne sklepy składowe, na warsztaty, do owoców i t. p.

są tanio do wydzierżawienia w nowym domu: (6159

Grobla 29, 29a.

Bliższych wiadomości udziela **zawiadowca** tamże.

Pan, w starszym wieku, w mieście powiatowem zamieszkały, poszukuje od Nowego Roku

gospodynią

silną, nie niżej 40 lat, która potrafi dobrze szyć, prać i gotować. Tylko osoba moralna i mająca świadectwa z kilku lat, reflektować może. Zgłosz do ekspedycyi Wielkopolanina pod nr. **6237.**

Potrzebny od 1. 12. 1901

strzelec

kawaler, znający usługę.

Dom. Niedźwiedź

(Bahrendorf) p. Briesen West-Pr.

Kucharz

kawaler znajdzie miejsce w **Dominium Uzarzewie** p. Kobelnitz od Nowego Roku za poprzedniem nadesłaniem odpisu świadectw franco, których się nie zwraca.

Borowego

żonatego, dobrego strzelca i obeznanego z hodowlą bażantów przyjmie od Nowego Roku

Dom. Gogolewo

p. Niepart.

Poszukuję się zaraz **2 zdolnych pierwszych robotników.** Zgłoszenia u **szachtmistrza, dworzec Louisenhain** pod Poznaniem.

Miejsce (6230

ogrodnika

w Zakładzie Sióstr Miłosierdzia w Środzie już zajęte.

Ogrodnik

żon., pierwszorz. siła zawodu, pilny i trzeźwy, posiadaj. chlubne świad., poszukuje od Now. Roku trwałego miejsca Łask. of. upr.: **Alexander Raszkowski,** Ludom, pow. Oborniki.

Służący poszukuje miejsca zaraz do hotelu, restauracyi albo składu. W ostatniem miejscu przebywał 11 lat. Oferty uprasza **J. Zadek,** Poznań, św. Marcin nr. 14 u Śmigaj. (6232

Mistrz cegiarski

obeznany z wszelką fabrykacyą, ręcznie i maszyną, od cegły zwyczajnej do najdelikatniejszych verblendów, także dachówek i rurek; obeznany z piecami wszelkiego systemu i pracami kantorowemi, poszukuje na dobre świadectwa miejsca od 1 stycznia 1902 Obecnie zajęty jestem cegielnią samodzielnie latem i zimą. Zgłoszenia proszę nadesłać do ekspedycyi Wielkopol. pod nr **6223.**

Do wyszynku destylacyjnego poszukuję (6221

młodego pomocnika i robotnika samotnego.

Marczyński & Klóskowski, ul. Berlińska nr. 15.

Dziewczę

porządne i uczciwe może się zgłosić na cały dzień.

Drukar. Wielkopolanina.

Ucznia

do handlu kolonialnego, wyszynku i destylacyi od zaraz lub 1-go grudnia r. b. przyjmie (6236

W. A. Magnuszewicz, Szamotuły.

Przedłużenie dni wyjątkowych!

Przychylając się do wielokrotnych życzeń ofiaruję

nadzwyczaj korzystnie

artykuły ogłaszane tak długo jak zapas starczy

do piątku, dnia 15 i soboty, dnia 16.

Dom sprzedaży w największym stylu.

M. Schneider.

Poznań, ul. Berlińska nr. 19

obok Teatru Polskiego i prezydyum policyi.